

Lärarhandledning till Teater DaCapos föreställning

Lilla Spöket
Laban

© Tre Sandberg AB

Det här materialet finns för att du som lärare ska få tips på hur du kan förbereda dig själv och dina elever innan ni kommer till vår föreställning men framför allt att fördjupa er i, samtala eller diskutera om det ni sett efter föreställningen. Även om du som lärare inte kan arbeta med dina elever i direkt anslutning till föreställningen (t.ex. dagen efter) så har det inte så stor betydelse. Det går alldeles utmärkt att arbeta vidare en vecka efter eller kanske under flera tillfällen i flera veckor.

Om du vill förbereda dig själv och eller dina elever på vad som är kärnan i föreställningen kan du använda de frågeställningar, fakta och övningar som finns i det här materialet. Men vi rekommenderar att istället låta eleverna ta till sig den konstnärliga upplevelsen i föreställningen först och sen så snart som möjligt fånga upp de tankar, frågor och känslor som växer.

Men du väljer själv. Det här materialet finns som stöd för dig som lärare. Att plocka ur och inspireras av. Använd det som du vill.

Att besöka teatern.

Har eleverna varit på en teater tidigare? Vad ska man tänka på som publik? Det kanske är första gången som någon av eleverna är på teater. Vi på teatern är mycket måna om att det här blir en så lyckad upplevelse som möjligt för alla. Därför kan det vara bra att

prata med eleverna om vad teater är och kanske fundera över hur man också kan vara en bra publik.

Måste man till exempel vara helt knäpptyst?

Nej, absolut inte, skratta, gråt, applådera all respons på föreställningen är ju bara bra att visa. Men prata inte om annat med din kompis, det kan ni vänta med till efteråt, och stäng av mobilen. Att sitta och smsa eller kolla på mobilen är ju inte heller trevligt, det är inte heller tillåtet att fotografera eller filma under en föreställning.

Vad är teater?

Teaterns olika delar:

Innan man tittar på föreställningen kan man prata om vilka som skapar pjäsen, det är ofta rätt många personer som ligger bakom skapandet av en föreställning.

Manuset är själva texten och det som skådespelarna säger.

Scenografi är själva rummet/scenen som pjäsen spelas på/i. Väggar, golv, bakgrund, stolar och bord och annat.

Kostym är kläderna som skådespelarna har på sig.

Ljus – på teatern har man speciellt ljus som ska förstärka det som händer på scenen.

Ljud – även ljudet är viktigt och finns till för att förstärka det som händer på scenen. Det kan vara musik eller andra ljud t.ex. fågelkvitter, åska etc.

Mask heter allt som har med smink, peruker, masker etc. att göra.

Regi och skådespeleri. Ungefär 6-8 veckor innan premiär börjar regissören och skådespelarna repetera, öva tillsammans. Regissören är den som bestämmer och liksom håller i alla trådar kring hur föreställningen ska bli.

Affischen är också en viktig del av pjäsen. Det är bilden och informationen som den tänkta publiken kan lockas av så att de vill komma på föreställningen. T.ex. var och när den spelas.

Teaterupplevelsen.

Teater är så klart den föreställning ni tittar på. Teater är en konstform som man upplever i den stund man ser den men som kanske även dröjer sig kvar resten av livet. Den upplevelsen ni får är er alldeles egna teaterupplevelse. Upplevelsen kan bestå av känslor, intryck, minnen, förståelse, kunskap, njutning, frustration, sinnlighet mm. Varje upplevelse

är unik och kan inte tas ifrån någon. Däremot kan upplevelsen ändras i ett samtal med någon annan, man kanske då ser något man själva inte såg. Det är bra att utbyta sina upplevelser med varandra utan att fördöma den andres upplevelse. En vanlig dialog kan vara:

"Vad tyckte du om föreställningen då?"

"Jag tyckte den var tråkig"

"Nej men det var den ju inte, den var ju jättebra!"

Vi rekommenderar därför just att man inte frågar "vad tyckte du?". Det är bra att tänka bort begrepp som bra eller dåligt, det blir så svart eller vitt. En pjäs som ger negativa känslor kanske inte behöver vara dålig bara för att man i stunden upplevde den som dålig.

När man har sett föreställningen kan man istället låta eleverna prata två och två eller i mindre grupper eller kanske skriva ner eller rita sin egen upplevelse/reflektion utifrån följande frågor;

- Hur sitter publiken? *Är de inne i scenografin, runt om eller framför? Kommer man nära skådespelarna? Spelar man bland publiken?*
- Vad tyckte du pjäsen handlade om? *Tänk inte nödvändigtvis handling utan mer tematiskt t.ex. Kärlek, miljöproblem, vänskap mm.*
- Vad kände du efteråt? *Fundera över varför du fick den känslan.*

Pjäsen Lilla spöket Laban

Föreställningen är fritt baserad på Inger och Lasse Sandbergs kända barnböcker om Lilla spöket Laban. Föreställningen är skriven av och framförs av TeaterDaCapo.

Manus: Teater DaCapo; Siv Eriksson och Rune Jakobsson

Skådespelare: Teater DaCapo; Siv Eriksson och Rune Jakobsson

Rollerna

Laban

Labans Mamma

Labans Pappa

Kammarjungfrun

Lillprins Bus

Portvakten

1. Minnesrunda

Placera er i en ring, antingen på golvet eller på stolar. Låt var och en i tur och ordning berätta något de minns extra tydligt från föreställningen, det kan vara en speciell scen, en karaktär, någonting som fanns på scenen, en sång eller vad som helst.

2. Samtala kring karaktärerna i pjäsen

Diskussionsfrågor

- Vilka karaktärer fanns det i föreställningen?
- Hur skulle man kunna beskriva spöket Laban, hur var han som person?
- Hur kan man beskriva Labans pappa?
- Hur kan man beskriva Labans mamma?
- Varför var pappan så orolig?
- Laban var inte så förtjust i att spöka, vad tyckte han om att göra istället?
- Varför ville pappan så gärna att Laban skulle lära sig spöka?

3. Leken Slajmkull

När Laban och hans pappa ger sig iväg för att spöka känner Laban sig rädd och vill gärna ha med sig en ficklampa eftersom han tycker det är läskigt med mörker. Labans pappa däremot påstår att han inte är rädd för någonting.

I leken slajmkull föreställer pedagogen eller läraren en läskig slajmig typ som ska försöka fånga barnen. Blir man fångad blir man stel av skräck och står blixstill tills någon kompis springer fram och räddar en genom att ge en kram. Då är man fri att springa vidare igen.

Att prata om efteråt:

- Kände du dig någon gång rädd på riktigt under leken?
- Hur kändes det att få en kram när man blev räddad i leken?
- Hur känns det i kroppen när man blir rädd?
- Vad är du rädd för?
- När du är rädd, vad brukar du göra då för att det ska kännas bättre?
- Varför tror du att Labans pappa inte ville avslöja för Laban att han var rädd för vatten?
- När Labans pappa tänkte på slottets vallgrav och vattnet där blev han jätterädd. Vad hände med honom då?
- Hur gjorde Laban för att trösta sin pappa när han var rädd och inte kunde sova?

- Tror du att barn och vuxna är rädda för samma saker?
- Är barn räddare än vuxna eller tvärtom?
- Kan man vara modig och rädd samtidigt?

4. Värderingsövning Heta stolen

Labans pappa ville att Laban skulle lära sig spöka, själv hade han inte varit ledig från spökandet på tre hundra år. Så han såg fram emot att Laban skulle ta över efter honom. Men Laban ville inte spöka, han ville hellre hjälpa sin mamma med olika sysslor eller leka med Lillprins Bus vilket gjorde pappan både ledsen och orolig.

Placera stolar i en ring i mitten av rummet, se till så att det finns en extra stol. Ställ påståenden och be barnen resa sig och byta stol om de håller med och sitta kvar på stolen om de inte håller med. Efter varje omgång frågar du ett par stycken om de kan berätta hur de tänkte eller ge ett exempel så de får öva sig i att motivera sina åsikter. Var tydlig i att påståendena inte är dina egna åsikter.

Börja med ett par enkla påståenden så barnen kommer in i övningen och förstår vad det går ut på, t.ex "Alla som tycker att katter är gulligare än hundar" eller "Alla som tycker att fredag är den bästa dagen på veckan".

-Labans pappa ville att Laban skulle följa med och spöka, men det ville egentligen inte Laban. Alla som tycker det är bra att säga nej ibland byter plats.

- Alla som tycker att det kan vara svårt att säga nej byter plats.

- Alla som tycker det kan vara svårt att säga emot en förälder byter plats.

- Alla som kan känna igen sig i att man ibland gör saker man själv inte vill för att andra vill det byter plats.

- Hade inte Laban följt med Pappan och spökat så hade han kanske inte träffat Lillprins Bus. Alla som tycker att det kan vara bra att göra saker fast det är lite läskigt ibland byter plats.

5. Leken Blodig potatis

Leken Blodig potatis är en lagom läskig lek som passar för de lite äldre barnen 5 år och uppåt och som kan leda in på vidare reflektioner och diskussioner kring rädslor. Leken bidrar till trygghet och spänning i bra blandning och passar bäst i grupper där barnen redan är någorlunda trygga med varandra.

Be alla barnen ställa sig i en ring och blunda. När alla blundar knackar du en av barnen på ryggen, den personen är nu den blodiga potatisen. Alla andra är vanliga potatisar. Be alla barnen att gå runt i rummet i ett lugnt och fint tempo med armarna sträckta framför sig samtidigt som de blundar. Ledarens uppgift är att se till att det går lugnt och fint till och att ingen går in i något. När två potatisar nuddar varandra måste de viska till varandra. Är man vanlig potatis så viskar man "potatis" är man en blodig potatis så viskar man "blodig potatis". Möter man den blodiga potatisen förvandlas man till en spökpotatis. Spökpotatisarnas uppgift är tillföra spänning i leken genom att göra spöklika ljud och varna de andra för den blodiga potatisen. Spökpotatisarna står samlade längs en kortsida i rummet för att det ska bli tydligt att de inte längre aktivt är med i leken. Leken pågår fram tills att det bara finns en vanlig potatis kvar.

6. Rita en teckning

Låt alla barnen rita en varsin teckning av något de minns ifrån föreställningen. Efteråt får var och en berätta kort om sin bild.

Jag som skrivit handledningsmaterialet heter Isabella Dahlberg och arbetar som dramapedagog på Gottsunda Dans & Teater. Hoppas att det varit till hjälp och att ni är nöjda med ert besök på teatern.

Vid tankar eller funderingar går det bra att ringa till oss på Gottsunda Dans & Teater på nummer 018-400 410 eller maila mig via: isabella@gottsundateater.com

Varmt välkomna tillbaka!

